

CHEMINĖS ANALIZĖS STUDIJŲ PROGRAMOS STUDENTŲ PASIRENGIMO PROFESINEI VEIKLAI APKLAUSA (2020 M.)

Vykdymo laikas: internetinė apklausa buvo vykdoma per e-apklausų sistemą *Lime Survey* 2019 m. spalio – 2020 m. sausio mėn.

Tikslas: ištirti darbdavių nuomonę apie SP *Cheminė analizė* absolventų gebėjimus, jų atitikimą įmonės poreikius ir darbo rinkos reikalavimus bei specialistų poreikį Vilniaus regiono ir Lietuvos Respublikos įmonių chemijos laboratorijose bei biotechnologijos įmonėse.

Trumpas klausimyno pristatymas. Nuolat mažėjantis stojančiųjų skaičius verčia ieškoti priežasčių, todėl darbdavių prašoma padėti jas identifikuoti. Buvo pateikta 18 klausimų specialistų poreikio ir jų profesinio rengimo kokybės vertinimo tema, siekiant apklausti įmonių, kuriose SP *Cheminė analizė* studentai atlieka praktikas bei yra įdarbinami, darbdavių atstovus ir išsiaiškinti SP pavadinimo tinkamumą. Išsiaiškinti, kokiose pareigose įmonėse dirba Vilniaus kolegijos absolventai chemikai, patikslinti, ar suteikiamos žinios, gebėjimai vykdyti tyrimus, specialieji, asmeniniai ir socialiniai gebėjimai atitinka fizinių mokslų profesiniams bakalaurams keliamus reikalavimus. Išsiaiškinti įmonėse numatomas reformas ir chemikų specialistų poreikį darbo rinkoje, jų kvalifikacijos tinkamumą ir įvardinti jų parengimo darbinei veiklai trūkumus bei ieškoti efektyvesnių SP *Cheminė analizė* viešinimo būdų. Apklausoje dalyvavo 17 darbdavių atstovų padalinių vadovai ir specialistai iš 16 įmonių, kuriose studijų programos *Cheminė analizė* studentai atlieka praktikas bei yra įdarbinami.

Apklaustos rezultatų pristatymas. Tyrime dalyvavo: Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos tyrimų departamento Rytų Lietuvos aplinkos tyrimų skyrius, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Cheminių tyrimų skyriai, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie ŽŪM Augalininkystės produktų kokybės tyrimų laboratorija, UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“, UAB „Eurofins Labtarna Lietuva“, UAB „Vilniaus vandenys“ laboratorija, UAB „EMP Recycling“, UAB „Grinda“, UAB „Ekomodelis“, UAB „Arvi fertis“, UAB „Elonika“, AB „Lifosa“, AB „Achema“, AB „Kauno Grūdai“, AB „Klaipėdos vanduo“ geriamojo vandens ir nuotekų laboratorijos. Iš viso buvo išsiųstas 31 elektroninis kvietimas su apklaustos nuoroda dalyvauti apklausoje.

Išvados.

1. Darbdavių nuomone (94 proc.), SP *Cheminė analizė* pavadinimas yra tinkamas.

2. Vilniaus kolegijos SP *Cheminė analizė* absolventai chemijos laboratorijose ar biotechnologijos įmonėse užima įvairias pareigas; didžioji dalis jų dirba laborantais, specialistais ir technikais, taip pat užima technologo, tyrėjo, padalinio vadovo ar kitas pareigas.

3. Darbdavių atstovai patvirtino/ pritarė, kad suteikiamos žinios, gebėjimai vykdyti tyrimus, specialieji, asmeniniai ir socialiniai gebėjimai atitinka fizinių mokslų profesiniams bakalaurams keliamus reikalavimus.

4. Apklausoje dalyvavusios įmonės planuoja įsigyti naujus įrenginius, medžiagas ir technologijas, įdiegti naują paslaugų rūšį, naują gamybinį padalinį, taip pat numatomos įvairios struktūrinės reformos, kurias vykdant bus kuriamos naujos darbo vietos, numatoma, kad darbo rinkoje bus reikalingi laboratorijos chemikai, chemikai, laborantai, analitikai, chemijos/biochemijos laboratorijos analitikai, taip pat numatomas technologų, biochemikų ir technikų poreikis.

5. SP *Cheminė analizė* rengiami fizinių mokslų profesiniai bakalaurai darbo rinkoje yra reikalingi (100 proc.), specialistų kvalifikacija yra pakankama (82,4 proc.). Pasirengimo darbinei veiklai trūkumais įvardijami praktiniai įgūdžiai darbo vietoje ir užsienio kalbos žinių stoka.

6. Daugelį moksleivių gąsdina žodis chemija, nes asocijuojasi su sunkiu mokslu, taip pat neaiškios ateities perspektyvos, ką reikės veikti baigus SP *Cheminė analizė*, todėl reikėtų daugiau informacijos apie SP viešojoje erdvėje, viešinti įsidarbinimo rezultatus, supažindinti su įsidarbinimo galimybėmis. Studentai galėtų lankytis mokyklose ir dalintis savo patirtimi ir istorijomis, taip pritraukdami stojančiuosius.

Bendradarbiavimo su darbdaviais optimizavimo priemonės:

1. Plėsti bendradarbiavimo su darbdaviais veiklos sritis, organizuoti susitikimus fakultete, vykti į įmones su studentais, įgyvendinti praktikų organizavimo, studijų programos tobulinimo pasiūlymus, nes didžioji dalis įmonių atstovų vadovauja studentų profesinėms praktikoms, tačiau visiškai nedalyvauja kitose studijų programos veiklose, kaip mokslo taikomoji veikla, karjeros dienos, konferencijos ar kt.

2. Studentų žinios ir gebėjimai turi atitikti darbdavių keliamus reikalavimus profesinei veiklai:

- Skirti didesnę dėmesį studentų praktinių gebėjimų darbo vietoje ugdymui, skatinti studentus dalyvauti SMD veikloje;
- Skirti didesnę dėmesį studentų užsienio kalbų įgūdžių ugdymui, siūlant studentams laisvai pasirenkamus užsienio kalbų dalykus/modulius.

3. SP viešinimas: reklama leidiniuose Kur stoti? Kuo būti? Straipsniai spaudoje ar kt.;

4. Mažinti darbdaviams skirtų anketinių apklausų skaičių (pavasario semestre pildo po Cheminių tyrimų ir Baigiamosios praktikos).

Tolimesni veiksmai. Studentų pasirengimo profesinei veiklai apklausa yra viena iš priemonių studijų programos savianalizės rengimui, studijų programos tobulinimui ir studijų kokybės gerinimui. Apklausos rezultatai skelbiami ATF tinklapyje, teikiami pasiūlymai SP komitetui dėl studijų programos tobulinimo.